

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Conferència 'Andreu Nin, una vida al servei de l'emancipació social i nacional', a càrrec de l'historiador Pelai Pagès

Palau del Parlament, 17 de juny de 2013

La presidenta

Benvinguts al palau del Parlament.

Voldria saludar els diputats i les diputades, els secretaris primer i quart de la mesa, l'alcalde del Vendrell, les entitats que representen les organitzacions polítiques, socials i sindicals, l'historiador Pelai Pagès, el senyor Enrique del Olmo, president de la Fundación Andreu Nin a Madrid, la senyora Teresa Carbonell, presidenta de la Fundació Andreu Nin, i els familiars, entre els quals una néta d'Andreu Nin, la senyora Cristina Simó, que ens acompanya. Benvinguts siguin al palau del Parlament, que és la casa de tots.

Tenim un Parlament com el poble de Catalunya: obert, plural, i que, com a tal, acull de molt bon grat una celebració com la d'avui. Aquest auditori és ple, és dels dies que és més ple, i això vol dir que hi ha interès per aquesta conferència sobre Andreu Nin, 'Una vida al servei de l'emancipació social i nacional'.

La primera notícia que vaig tenir de la possible celebració d'aquest acte de la fundació va ser per mitjà del secretari quart de la mesa, el senyor David Companyon, que va suggerir-ne la possibilitat, i de seguida ens vam posar en contacte amb la Fundació Andreu Nin per veure quin podia ser el format més adequat, que crec que hem encertat.

Abans de donar la paraula a la senyora Teresa Carbonell, presidenta de la Fundació Andreu Nin, i al conferenciant, el senyor Pelai Pagès, voldria saludar la presidenta d'Òmnium Cultural, que abans no l'he vista, i el que fins ara era alcalde del Vendrell —tots els altres que es donin per saludats— i també felicitar personalment els veterans i les veteranes que ha anomenat abans la Teresa Carbonell i a ella

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

mateixa... Ella és molt jove, però és que els que tenen noranta-quatre i noranta-vuit anys com el senyor Colom, Déu n'hi do! De què estan fets? Perquè no crec pas que nosaltres durem tant. Vostès han passat de tot, han passat molts més problemes que no nosaltres, però, en canvi, estan fets de ferro. Moltes felicitats, doncs, per la feina que han fet i pel record que tenen.

Amb aquest acte es vol reivindicar un polític notori, un català que es projectà molt més enllà de les nostres fronteres, un líder revolucionari, un ciutadà compromès amb uns valors inequívocs. Per damunt de les valoracions polítiques que se'n puguin fer, el seu va ser un testimoni vital i polític de coherència, de vida i de mort per uns ideals. És un acte en la línia dels que organitza la Fundació Andreu Nin per difondre'n la figura i potenciar alhora l'estudi de la història. Abans hem comentat, a l'audiència prèvia que hem tingut, com era d'important la història, la història ens ensenya a saber d'on venim i cap on volem anar, i són determinants actes com aquest i com tots els que la Fundació Andreu Nin celebra.

Aquest mateix esperit va motivar, ara no fa ni dos anys, l'exposició 'El POUM, 75 anys d'història', al Museu d'Història de Catalunya. Nin fou el representant del POUM al Comitè d'Economia de Catalunya, l'encarregat de dissenyar la nova economia i un programa de transformació socialista del país. No entraré a fer referències de fons al polític Andreu Nin —el doctor Pelai Pagès ho farà a bastament i amb la solvència acadèmica i el profund coneixement del personatge que té—, però voldria ressaltar el fet que Andreu Nin va ser puntualment home de govern, concretament conseller de justícia del govern de la Generalitat a final del 1936, i ho faig perquè he fet el comentari "abans que jo", que vaig ser consellera de justícia ara fa uns quants anys. Al departament de justícia, al carrer de Pau Claris, vam fer una mena de galeria dels antics i dels nous consellers, i Andreu Nin és al costat d'onze consellers de justícia més, que ho van ser del 31 al 37, una mitjana de sis mesos. Els temps realment eren convulsos i turbulents, però també és cert que Andreu Nin, en poc temps, en molt poc temps, va fer una tasca ingent.

Deia en broma que ja devia pensar que algun dia seria conseller de justícia i mesos abans ja treballava als tribunals o en les modificacions de les lleis que en el temps que va ser-ne, en els quasi quatre mesos que va ser conseller, va ser capaç de tirar endavant. Va crear els tribunals populars, un organisme encarregat de la commutació de les penes de mort, i també un comitè d'inspeccions. Va dur a terme una intensa labor en el camp penitenciari. En aquell moment Catalunya també tenia competències en matèria de presons. Després, amb la dictadura, es van perdre les

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

institucions, però les hem recuperades, i Catalunya torna a ser l'única comunitat que té les competències en serveis penitenciaris. Va legalitzar els matrimonis que se celebraven a les seus dels partits i sindicats, i va impulsar la majoria d'edat als divuit anys.

En l'àmbit de la dona, també es van adoptar mesures polítiques i socials importants. Va impulsar la participació de les dones en els afers relacionats amb l'administració de justícia i amb les presons. Abans, la senyora Carbonell em deia que això segur que venia una mica indicat per la seva dona, que era una persona molt feminista, i amb una voluntat clara que la dona... Olga Tareeva, doncs, va ser una persona que segur que el va estimular perquè pensés que la dona havia de tenir el seu paper, i realment així ho va fer i va nomenar una dona com a directora del Centre Penitenciari de Dones de Barcelona, i una altra, com a jutgessa de primera instància, a Granollers, i ell deia: "Amb això trenquem els motlles anacrònics dins els quals es mou l'administració de justícia".

Després ja no hi va haver més jutgesses fins l'any 75. Fins l'any 75 vam tenir prohibit l'accés a la justícia, a la policia i a la guàrdia civil, i a partir del 75 vam tornar a poder-hi tenir accés. Tan de pressa hem anat, senyora Carbonell, que ara, en aquest moment, al món jurídic i judicial, més del 70 per cent són dones —més del 70 per cent. Ara només ens cal escalar els esglaons més alts, perquè això encara està dominat..., però per sota i pel mig la majoria són dones, i realment han demostrat que són molt perseverants, molt tossudes, i al final, doncs, han aconseguit la carrera i en aquest moment estan ben imbricades en el món jurídic i judicial.

Però avui no toca parlar de les dones... Ens n'hem aprofitat una mica perquè vostè i jo ho hem comentat a l'audiència i hem dit tirem també per aquí i parlem una mica de la situació de les dones..., i jo li comentava que aquí, al Parlament, en aquest moment, el 43 per cent són diputades, per primera vegada tenim una presidenta i una vicepresidenta —de vicepresidenta ja n'havíem tingut—, però Déu n'hi do en aquest moment el percentatge que tenim... Crec que, fora del País Basc, és el parlament autonòmic amb més dones, i en l'àmbit europeu també guanyem..., i callo, ja no parlo més de les dones.

En aquelles dates, a final de setembre del 36, Josep Andreu i Abelló, diputat al Parlament, va assumir provisionalment la presidència de l'Audiència Territorial, i després va ser president del Tribunal de Cassació. La guerra civil espanyola va deixar un llegat d'execucions, represàlies, de passar comptes, i també l'execució clandestina de qui fou i és un referent per a molts que avui el volen reivindicar i honorar.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Permetin-me que ja, per acabar, aprofiti aquesta circumstància per compartir amb tots vostès i des de la Catalunya del 2013 una crida a la convivència, al respecte, a la dignitat, a la vida en democràcia, una democràcia que és a les nostres mans perfeccionar cada dia. I una reflexió que considero rellevant: una mirada responsable i serena a la tragèdia de la guerra civil espanyola, de les seves víctimes i dels seus botxins, ens ha de portar a constatar la necessitat de reconciliar-nos amb la història vivint un present que hem de millorar amb l'aportació de tothom i en pau, per tal que puguem albirar horitzons de llibertat i de justícia.

Unes paraules finals de reconeixement a la Fundació Andreu Nin per la feina que fan, a les persones que treballen per la memòria, pel llegat polític de l'Andreu Nin en una societat que és i ha de ser plural i respectuosa amb les diferents sensibilitats i els diferents accents que alberga, que necessita i necessitem que visqui harmònicament.

Moltes gràcies per la seva atenció. Tot seguit començarà la conferència.